

imenike učiteljev, ki imajo po teh določbah volilno pravico na šoli.

Volilni imeniki so razdeljeni na pet stolpcev z nadpisi v naslednjem redu:

1. ime in predime učitelja;
2. službena lastnost;
3. koliko ur na teden poučuje;
4. je glasoval;
5. opomba.

Rubriko pod št. 3. izpolnijo samo ravnateljstva in vodstva zasebnih šol.

Za učitelje meščanskih in ljudskih šol, ki so začasno pridržani v službovanje srednjim šolam in učiteljskim, se napravi poseben imenik, ravnateljstva pa morajo poverjeništvu za uk in bogočastje javiti njih imena, da pošlje potrebno število glasovnic.

Ravnateljstva zasebnih srednjih šol in učiteljskih pošljejo volilni imenik pristojnemu višjemu šolskemu nadzorniku, ravnateljstva in vodstva zasebnih meščanskih in ljudskih šol pa okrajnim šolskim nadzornikom, da pregledajo ter na imenikih potrdijo, kateri izmed vpisanih učiteljev imajo volilno pravico. Tako urejeni imeniki se vrnejo ravnateljstvom in šolskim vodstvom.

Glasuje se samo z uradnimi glasovnicami, ki jih izda ter s svojim uradnim pečatom opremi poverjeništvu za uk in bogočastje. Glasovnice imajo za vsako skupino različno barvo ter nosijo tekoče številke.

Na poverjeništvu za uk in bogočastje se v posebnem pregledu zaznamenuje, s katerimi številkami opremljene glasovnice so se poslale ravnateljstvom javnih in zasebnih srednjih šol in učiteljskih in okrajnim šolskim svetom.

Okrajni šolski sveti pa zaznamenujejo v posebnem pregledu, s katerimi številkami opremljene glasovnice so se poslale ravnateljstvom meščanskih in vodstvom ljudskih šol.

Učitelji, ki začasno službujejo na poverjeništvu za uk in bogočastje, na višjem šolskem svetu, pri knjigovodstvu deželne vlade, okrajnih šolskih svetih ali drugih javnih uradih ali v interesu države delujočih korporacijah, nadalje učitelji, ki so na dopustu zaradi študij, morajo prijaviti svoja imena in naslove poverjeništvu za uk in bogočastje, ki jim pošlje glasovnice ter zabeleži številke njihovih glasovnic. Zaeno poskrbi, da pristojna volilna odbora napravita za take učitelje poseben volilni imenik, v katerem se zaznamenujejo osebno ali po pošti oddani glasovi.

Člen 8.

Glasovanje.

Učitelji oddajo svoje glasovnice ravnatelju ali šolskemu vodji v zalepljenih kuvertah, ki morajo biti za vsako šolo enake po obliki, barvi in velikosti ter opremljene z uradnim pečatom. Če ga šola nima, se na kuvertu napiše ime šole.

Glasovnice se ravnateljstvom in šolskim vodstvom srednjih šol in učiteljskih dostavijo naravnost od poverjeništvu za uk in bogočastje, ravnateljstvom meščanskih in vodstvom ljudskih šol pa po okrajnih šolskih svetih. Kuverte mora učiteljsko samo preskrbeti.

Ravnatelji in šolski vodje lahko določijo dan in uro, ob kateri naj se zberejo učitelji ter oddajo svoje glasovnice, morajo jih pa sprejemati tudi še do 12ih opoldne zadnjega dne, ki je od poverjeništvu za uk in bogočastje določen za sprejemanje glasovnic.

Ko učitelj odda svojo glasovnico, pregleda ravnatelj ali šolski vodja, ali je kuverta zalepljena; če ni, pozove učitelja, naj jo zalepi. Ravnatelj ali šolski vodja vpiše v stolpec 4. navpično 1.

V stolpec za opombe se vpiše, če se je kaj posebnega dogodilo pri oddajanju glasov.

Ko je sprejemanje glasovnic zaključeno, ravnatelj ali šolski vodja sešteje glasove v rubriki 4., primerja vsoto s številom oddanih kuvert, zapiše na volilni imenik, da se število oddanih kuvert ujema z vsoto v rubriki 4., zavije kuverte in volilni imenik v oмот, ga zapečati ter pošlje na naslov:

Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani, vladna palača. (Volilni odbor za višji šolski svet, skupina A.)

ali:

Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani, vladna palača. (Volilni odbor za višji šolski svet, skupina B.)

Učitelji, ki v zmislu določb člena 8. oddajo svoje glasove naravnost volilnemu odboru, jih osebno izroče ali pošljejo po pošti pristojnemu volilnemu odboru.

Člen 9.

Skrutini.

Skrutini se vrši najprej za skupino A. Volilna odbora pripravita po vzorcih, ki jih predpiše poverjeništvu za uk in bogočastje, glasovne in števne pole.

V glasovne pole se vpišejo: Ime srednje šole, učiteljske, meščanske ali ljudske šole, število oddanih glasov in številke glasovnic, ki so se oddale.

Za vsakega zastopnika in za vsakega namestnika se napravi po ena števna pola, v katero se vpišejo oddani glasovi.

En član volilnega odbora napoveduje ime šole, število glasovnic in ime zastopnika ali namestnika, ki mu je oddan glas.

V števne pole vpišejo številke uradniki, ki jih določi poverjeništvu za uk in bogočastje, pod trajnim nadzorstvom enega člana volilnega odbora.

Neveljavni so glasovi:

1. če so kuverte prazne;
2. če je imenu zastopnika ali namestnika pridejano navodilo, pogoj ali šala;
3. če je oddana druga nego uradna glasovnica.

Veljaven je pa glas, če je kuverta dospela nezalepljena.

Prekliki glasov se ne vpoštevajo.

Dvomislivi glasovi se dajo najprej na stran; volilni odbor nazadnje odloči, ali naj se pripuste ali ne.

Neveljavni glasovi in sklepi volilnega odbora o priznanju ali odklonitvi glasov se zabeležijo v zapisniku.

Ko je zapisovanje glasov zaključeno, se primerja, ali se vsota v števni polah izkazanih in neveljavnih glasovnic ujema z vsoto, ki jo izkazuje glasovna pola. Če se ne ujema zaradi pomotnega štetja, odločujejo številke na števni polah.

Potem se ugotovi, kdo je po določilih člena 6. izvoljen, ter vpiše v zapisnik s številom glasov, ki jih je izvoljenec prejel.

Izid volitev razglasi volilna odbora v »Uradnem listu« ter predloži volilni spis poverjeništvu za uk in bogočastje, ki izvoljenim izporeči izvolitev ter jim izgotovi dekrete.

Protivolitvam ni ugovora.

Člen 10.

Poslovna doba višjega šolskega sveta ter začasno imenovanih in voljenih članov.

Poslovna doba višjega šolskega sveta traja dve leti.

Predsednik in podpredsednik ter v točkah 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. člena 2. imenovani zastopniki in njih namestniki se imenujejo, odnosno volijo, za celo poslovno dobo. Če pa član višjega šolskega sveta odstopi, umre ali izgubi pravico biti izvoljen v občinski zastop in iz enakih vzrokov odpade tudi namestnik, se imenuje, odnosno voli, nov zastopnik in namestnik za ostanek poslovne dobe višjega šolskega sveta.

Če med poslovno dobo odpadeta zastopnik učiteljske skupine A ali B in njegov namestnik, se mora vršiti nova volitev vseh zastopnikov in namestnikov iste skupine tekom šestih tednov izza dne, ko je poverjeništvu za uk in bogočastje izvedelo, da je odpadel tudi namestnik člana višjega šolskega sveta.

Poslovna doba z dnem 1. januarja 1919 postavljenega višjega šolskega sveta in članov in namestnikov, ki se v zmislu te uredbe imenujejo ali volijo samo za dvoletno dobo, poteče z dne 31. januarja 1921.

Člen 11.

Minister prosvete naj izvrši to uredbo, ki stoji v veljavo, ko se objavi v »Službenih Novinah Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca«.

Z istim dnem se razveljavljajo vsi predpisi, ki so v nasprotju s to uredbo.

V Beogradu, dne 23. jan. 1921.

Aleksander s. r.

Minister za prosveto:

Sv. Pribečević s. r.

Razpis

volitev zastopnikov učiteljskega srednjih šol in učiteljskih, ter meščanskih in ljudskih šol za višji šolski svet v Ljubljani.

Njegovo Visočanstvo Prestolonaslednik je na podlagi predloga Ministra Prosvete in po zaslišanju Ministrskega Sveta dne 23. januarja 1921 predpisal »Uredbo o poslovanju višjega šolskega sveta v Ljubljani«, ki je objavljena v štev. 40. Službenih Novinah Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca z dne 22. febr. 1921. in je s tem dnem stopila v veljavo.

Po členu 10. je poslovna doba z dnem 1. januarjem 1919. postavljenega višjega šolskega sveta v Ljubljani ter članov in

namestnikov, ki se v zmislu te Uredbe imenujejo ali volijo samo za dvoletno dobo, potekla z dnem 31. januarja 1921.

Med člani, ki se volijo, sta v zmislu člena 2. točke 5 (dva zastopnika učiteljev srednjih šol in učiteljskih, in so v zmislu člena 2. točke 6.) trije zastopniki učiteljev meščanskih in ljudskih šol. Za te članse se v zmislu zadnjega odstavka člena 2. tudi volijo namestniki.

Člen 6. pa določa: Zastopniki učiteljskega sveta so volijo v dveh skupinah:

Skupina A.

V skupini učiteljev srednjih šol in učiteljskih voli vsak opravičenec enega zastopnika in enega namestnika.

Pravico voliti imajo v aktivni šolski službi na javnih srednjih šolah in učiteljskih nameščeni ravnatelji, profesorji in suplenti, za srednje šole in učiteljske usposobljeni telovadni učitelji in učitelji glasbe.

Profesorji in učitelji zasebnih srednjih šol in učiteljskih imajo volilno pravico le, če poučujejo najmanj 14 ur na teden. Za presojanje volilne pravice je merodajen urnik, ki je bil določen ob pričetku šolskega leta, v katero pade volitev. Ravnatelji imajo volilno pravico tudi, če imajo manj učnih ur ali če so pouka prosti.

Izvoljena sta tista dva za zastopnika in za namestnika, ki imata največ glasov.

Skupina B.

V skupini učiteljev meščanskih in ljudskih šol voli vsak opravičenec dva zastopnika in dva namestnika.

Pravico voliti imajo v aktivni šolski službi na javnih meščanskih in ljudskih šolah nameščeni ali šolskim oblastvom pridržani učitelji javnih meščanskih in ljudskih šol z zrelostnim izpitom, nadalje učitelji na zasebnih meščanskih šolah, ki poučujejo najmanj 18 ur na teden, končno učitelji na zasebnih ljudskih šolah, ki imajo zrelostni izpit in jim je poverjen popolni razredni pouk.

Za zastopnike so voljeni tisti trije, ki imajo največ glasov. Enako se izvolijo namestniki.

Vadniški učitelji in učitelji meščanskih in ljudskih šol, ki poučujejo začasno na srednjih šolah in na učiteljskih, volijo v skupini B. Tudi učitelji na posebnih zavodih za gluhoneme, slepce, za zanamerno deco, volijo v skupini B, dokler je šola podrejena nadzorstvu višjega šolskega sveta v Ljubljani.

Glasuje se samo z uradnimi glasovnicami, ki jih izda ter s svojim uradnim pečatom opremi poverjeništvu za uk in bogočastje. Glasovnice imajo za vsako skupino različno barvo ter nosijo tekoče številke.

V zmislu člena 7. razpisujem volitve ter odredjam, da morejo ravnateljstva srednjih šol, učiteljskih in meščanskih šol ter vodstva ljudskih šol sprejemati glasovnice

do 12. ure opoldne dne 18. marca 1921.

Ob 12. uri opoldne je volitev zaključena.

Šolski člen v ustavi naše države.

Svoboda vede. — Pouk je državen. — Smoter pouka: moralna ozgoja, državno edinstvo in strpnost. — Verski pouk fakultativen. — Povdarek strokovnega šolstva. — Takse odpravljen. — Prvotni predlog proti zasebnim osn. šolam in učiteljskim. — Zasebno šolstvo se uredi končno s posebnim zakonom. — Državno nadzorstvo nad prosveto. — Osnovne šole za narodne manjšine se uredi z zakonom.

Prvotna stilizacija šolskega paragrafa.

Dne 24. febr. popoldne se je vršila seja redakcijskega komiteja zaradi stilizacije člena 16 ustave; ki obravnava šolsko vprašanje. Udeležili so se je demokrati, radikalci, socialni demokrati, muslimani in zemljoradniki. Po štiriurni razpravi je prišlo do izenačenja stališč vseh strank in se bo glasil člen 16 ustave o šolstvu nekvarno nadaljnjim še mogočim izpremembam takole:

Znanost in umetnost sta svobodni in uživata zaščito in podporo države. Univerzitetni pouk je svoboden.

Pouk je državen v vsej državi in počiva v vsej državi na eni in isti osnovi, ki se prilagodi razmeram, katerim je namenjen. Vse šole morajo dati moraino vzgojo in razvijati državljansko zavest v duhu narodnega edinstva in verske strpnosti. Osnovni pouk je splošen in obvezen. Verski pouk v osnovnih šolah je fakultativen, razdeljen po veroizpovedih in v soglasju z verskimi načeli.

Strokovne šole se ustanavljajo po potrebah in poklicih.

Državni pouk se daje brez vpisnine, šolnine in drugih takse.

Dopuščati se morejo tudi privatne šole razven ljudskih in učiteljskih pod pogoji, katere predpiše poseben zakon. Izo-

Ravnateljstva in šolska vodstva pa morajo voline imenike in glasovnice tako odposlati na volilna odbora na poverjeništvu za uk in bogočastje, da dosepejo najkasneje

do 12. ure opoldne dne 31. marca 1921.

Učitelji, ki začasno službujejo na poverjeništvu za uk in bogočastje, na višjem šolskem svetu, pri knjigovodstvu deželne vlade, okrajnih šolskih svetih ali drugih javnih uradih in v interesu države delujočih korporacijah, nadalje učitelji, ki so na dopustu zaradi študij, izroče glasovnice osebno ali jih pošljejo po pošti pristojnemu volilnemu odboru

do 12. ure opoldne dne 31. marca 1921.

Da morajo svojo volilno pravico izvrševati, morajo naznaniti imena in naslove poverjeništvu za uk in bogočastje, ki jim pošlje glasovnice.

Ob 12. uri opoldne dne 31. marca 1921 je sprejemanje po ravnateljih in šolskih vodstvih predloženih in po učiteljih naravnost oddanih glasovnic popolnoma zaključeno.

Ravnateljstva, šolska vodstva in posamezni učitelji, ki oddajo svoj glas v zmislu ravnokar navedenih določb morajo poslati volilne imenike in glasovnice

priporočeno s povratnim receptisom

na

POVERJENIŠTVU ZA UK IN BOGOČASTJE V LJUBLJANI, Vladna palača. (Volilni odbor za višji šol. svet, skupina A.)

ali na

POVERJENIŠTVU ZA UK IN BOGOČASTJE V LJUBLJANI, Vladna palača. (Volilni odbor za viš. šol. svet, skupina B.)

Člani volilnega odbora za skupino A. so gospodje:

1. dr. Janko Bezjak, višji šolski nadzornik, vladni svetnik;
2. dr. Ivan Karlin, vladni tajnik;
3. prof. Ferdinand Marolt, glavni učitelj na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani;
4. Josip Osana, profesor na I. državni gimnaziji v Ljubljani.

Člani volilnega odbora za skupino B. so gospodje:

1. Engelbert Gangl, višji šolski nadzornik;
2. dr. Ivan Karlin, vladni tajnik;
3. Julij Slapšak, vodja ljudske šole v Mostah;
4. Franc Škulj, učitelj na IV. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani.

Vse druge odredbe, ki so potrebne za pripravo volitve, izda ravnateljstvo srednjih šol in učiteljskih ter okrajnim šolskim svetom predsedstvo višjega šolskega sveta v Ljubljani, ki tudi pošlje potrebno število uradnih glasovnic.

V Ljubljani, dne 25. februarja 1921.

Vodja poverjeništvu za uk in bogočastje:
Dr. Skaberne, s. r.

brazevalni zavodi brez razlike so pod državnim nadzorstvom.

Državljanom druge rase in jezika se dajo ljudske šole v materinem jeziku pod pogoji, ki jih predpiše zakon. Vprašanje drugih šol za te manjšine se bo rešilo s posebnim zakonom.

Redakcija vlade.

Od redakcijskega odbora stilizirane člene o šolstvu je vzela vlada dne 25. februarja v pretres. Ministrski predsednik Pašić je odklonil, da bi se glede privatnih šol v naprej vezale roke zakonodajalcu, da izključi vse privatne osnovne šole brez izjeme. S tem se je končno zadovoljil tudi predlagatelj poslanec Avramović sam, ki je absolutno zahteval, da se ne dovoli zasebnih ljudskih šol. Pašić je dalje odklonil, da bi se v ustavi predvidele kake druge nego ljudske šole za manjšine.

V imenu vlade je minister pravde kot zastopnik ministra za konstituantno izjavil, da se tudi Arnautom prizna popolna enakopravnost.

Iz debate o šolskem členu ustave.

Sejo ustavnega odseka dne 25. febr. je otvoril ob 9. predsednik dr. Momčilo Ninčić. Tako je prešli na debato člena 16., ki govori o osnovnem pouku.